

28.9.2016

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 123. cikkének (2) bekezdése alapján

az európai újraiparosítási politika szükségességéről a közelmúltbeli Caterpillar-
és Alstom-ügy fényében
(2016/2891(RSP))

David Borrelli, Laura Agea, Rolandas Paksas
az EFDD képviselőcsoport nevében

Az Európai Parlament állásfoglalása az európai újraiparosítási politika szükségességéről a közelmúltbeli Caterpillar- és Alstom-ügy fényében (2016/2891(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európa 2020 stratégia foglalkoztatási és szociális vonatkozásairól szóló, 2014. november 25-i állásfoglalására¹,
- tekintettel a munkavállalók tájékoztatásáról és a velük folytatott konzultációról, a szerkezetátalakítás előrejelzéséről és kezeléséről szóló, a Bizottságnak címzett ajánlásokat tartalmazó 2013. január 15-i állásfoglalására²,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, és különösen annak a gazdasági és szociális jogokról szóló 22., illetve a munkavállaláshoz való jogról szóló 23. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára, és különösen annak a szolidaritásról szóló IV. fejezetére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak 6. és 147. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ), amely mind a tagállamok, mind az Európai Unió számára előírja az európai ipar versenyképességének biztosítását, valamint különösen az EUMSZ 173. cikkére,
- tekintettel az EUMSZ 174. cikkére, amely a gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítéséről szól, különösen az ipari átalakulás által érintett területeken,
- tekintettel az acéliparról, valamint az Unióban tevékenykedő vállalatok szerkezetátalakításáról, áttelepítéséről és bezárásáról szóló korábbi állásfoglalásaira,
- tekintettel a „Cselekvési terv a versenyképes és fenntartható európai acélipar érdekében” című, 2014. február 4-i állásfoglalására³,
- tekintettel az „Európa újraiparosítása a versenyképesség és a fenntarthatóság előmozdítása érdekében” című, 2014. január 15-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel az Európai Unió ipari területeinek regionális stratégiáiról szóló, 2013. május 21-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, versenyképes gazdaság 2050-ig történő

¹ HL C 289., 2016.8.9., 19. o.

² HL C 440., 2015.12.30., 23. o.

³ Elfogadott szövegek, P7_TA(2014)0069.

⁴ Elfogadott szövegek, P7_TA(2014)0032.

⁵ HL C 55., 2016.2.12., 6. o.

- megvalósításának ütemtervéről szóló, 2012. március 15-i állásfoglalására¹,
- tekintettel a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1998. július 20-i 98/59/EK tanácsi irányelvre²,
 - tekintettel a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelvre³,
 - tekintettel az Európai Közösség munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció általános keretének létrehozásáról szóló, 2002. március 11-i 2002/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁴,
 - tekintettel a „Szerkezetátalakítások és foglalkoztatás: A szerkezetátalakítások előkészítésével és nyomon követésével a foglalkoztatás fejlesztéséért: az Európai Unió szerepe” című, 2005. március 31-i bizottsági közleményre (COM(2005)0120) és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2005. december 14-i véleményére⁵,
 - tekintettel az „Erősebb európai ipart a növekedés és a gazdasági fellendülés érdekében” című, 2012. október 10-i bizottsági közleményre (COM(2012)0582),
 - tekintettel a „Cselekvési terv a versenyképes és fenntartható európai acélipar érdekében” című, 2013. június 11-i bizottsági közleményre (COM(2013)0407),
 - tekintettel az európai acélipar jövőjével foglalkozó magas szintű kerekasztal 2013. február 12-i ajánlásaira,
 - tekintettel a Versenyképességi Tanács 2013. február 18–19-i ülésére, amelyen szorgalmazták, hogy a Bizottság nyújtson be cselekvési tervet,
 - tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a Caterpillar 2016. szeptember 2-án bejelentette, hogy 2017 áprilisában felszámolja a Gosselies-ben található belga központját, amivel több mint 2 000 ember munkahelye meg fog szünni a 2015 szeptemberében bejelentett globális szerkezetátalakítással és költségcsökkentési tervvel összefüggésben, a járulékos veszteség kiterjed a vállalat ellátási láncára, így az összes megszűnő munkahelyek száma elérheti az 5 000-et az Európai Unióban, világszerte pedig akár a 10 000-et is az elkövetkező években;
- B. mivel a Caterpillar bejelentette, hogy az észak-írországi üzleti szerkezetátalakítás részeként fontolóra veszi az észak-írországi létesítménye bezárását is, ami további 250 munkahely megszűnését okozhatja;
- C. mivel 2009 és 2015 között a vállalat 50%-kal növelte a részvényesi osztalékokat,

¹ HL C 251E, 2013.8.31., 75. o.

² HL L 225., 1998.8.12., 16. o.

³ HL L 303., 2000.12.2., 16. o.

⁴ HL L 80., 2002.3.23., 29. o.

⁵ HL C 65., 2006.3.17., 58. o.

miközben a munkahelyek számát 15%-kal csökkentette; mivel 2015-ös 47 milliárd dolláros árbevételével a vállalat jelenleg az építőipari és bányászati berendezések, a dízel- és földgázüzemű motorok, az ipari gázturbinák és a dízel-elektromos mozdonyok vezető gyártója a világon;

- D. mivel a francia Alstom-csoport 2016. szeptember 7-én bejelentette, hogy 2018-ig le akarja állítani az ipari termelést a Franche-Comté régióbeli Belfort-ban, és át kívánja helyezni vonatgyártását az elzászi Reichshoffenben található telephelyre, mivel a Belfort-ban összeszerelt, tehervonatok és nagy sebességű vonatok számára készített mozdonyokra vonatkozó megrendelések jelenlegi szintje a vállalat véleménye szerint nem indokolja, hogy tovább működtessék a gyárat; mivel ez a döntés 400 munkahely megszűnését eredményezné;
- E. mivel a társaság 2016 májusában közleményt adott ki, amely szerint a kamatfizetés és adózás előtti kiigazított eredménye a 2016. március végével záruló pénzügyi évben 23%-kal nőtt;
- F. mivel az európai ipari ágazat történelmileg jelentős szerepet töltött be az európai integrációs folyamatban, valamint az általa eredményezett jólét és tudás nagy jelentőséget adott az európai projektnek, és igazolta annak létjogosultságát;
- G. mivel a közvetlen ipari foglalkoztatás aránya sajnálatos módon Európa-szerte folyamatosan csökken, 2000-ben az aktív népesség egyötödét foglalkoztatták ilyen módon, 2015-ben már egyhatod volt az arány;
- H. mivel az európai vasúti beszállító ipar számos kkv-t foglal magában, és 400 000 munkavállalót foglalkoztat, éves forgalmának 2,7%-át kutatás-fejlesztésre visszaforgatja, és a globális vasúti beszállító ipari piac 46%-át teszi ki;
- I. mivel hangsúlyozza, hogy a vasúti ágazat összességében több mint 1 millió közvetlen és 1,2 millió közvetett munkahelyet biztosít az EU-ban, amellet, hogy alapvető fontosságú technológiát biztosít a fenntartható mobilitás biztosítása érdekében;
- J. mivel a nemzetközi kereskedelem fokozódásával párhuzamosan a korábban nem tapasztalt mértékben csökkent az európai unióbeli ipari foglalkoztatás, ám ez nem vezetett az anyagfelhasználás csökkenéséhez, hanem inkább az energiaigényes termékek behozatalának megugrását eredményezte;
- K. mivel az elmúlt évtizedekben az ipari ágazat átlagát tekintve a munkaerő termelékenysége az erőforrás-termelékenységnél sokkal gyorsabban nőtt, miközben a becslések szerint a munkaerőköltség a termelési költségek kevesebb mint 20%-át teszi ki, az erőforrások költsége pedig a 40%-át; mivel mindezek ellenére a bérek emelkedése az Európai Unióban következetesen elmaradt a termelékenységnövekedéstől;
- L. mivel az acélipar fejlettebb és fenntartható része – amely nagy értékű technológiai termékeket állít elő, tiszteletben tartja a munkavállalók és a környéken élő lakosság egészségét, valamint garantálja a szigorú környezetvédelmi előírások betartását – fontos szerepet tölt be az európai ipari stratégiában;
- M. mivel a stabilitást célzó megszorító intézkedések akadályozzák az európai gazdaság

egészségek fejlődését, tovább súlyosbítva a gyárbezárások által érintett munkavállalók és régiók súlyos társadalmi nehézségeit; mivel az Európai Unióban tapasztalható magas munkanélküliségi ráták összefüggenek azzal, hogy az egyenlőtlen globalizáció következtében csökken az Unió ipari és gyártási termelőbázisa;

- N. mivel az Európai Unió belüli nem stratégiai áthelyezések – amelyeket kizárólag rövid távú pénzügyi megtérülés és költségcsökkentés elérése érdekében hajtanak végre – negatív irányú társadalmi spirált eredményeznek, tönkreteszik a rendszerszintű értékeket, és összeegyeztethetetlenek az eredményes iparpolitika, kohézió, innováció és fejlesztés bármilyen formájával;
 - O. mivel a szerkezetátalakítás vagy a személyzetcsökkentés által érintett vállalatok felelősek azért, hogy a társadalmi párbeszédet a kapcsolódó folyamatok középpontjába helyezték, és ezeknek a vállalatoknak társadalmilag felelősséget vállalva kell eljárniuk, mivel a tapasztalat többször is azt mutatta, hogy a társadalmi és gazdasági szempontból fenntartható szerkezetátalakítás/személyzetcsökkentés sosem érhető el megfelelő társadalmi párbeszéd nélkül, amelynek során különös figyelmet kell fordítani a munkavállalók tájékoztatására és a velük folytatott konzultációra, a lehető legnagyobb mértékű szociális támogatást kell nyújtani alkalmazkodásuk megkönnyítése érdekében, valamint kiterjedt, az újbóli elhelyezkedés esélyének javítása érdekében nyújtott támogatásokat, képzéseket és átképzéseket kell biztosítani;
 - P. mivel az európai ipar számos ágazata beruházási válsággal szembesül, ami veszélyezteti a jövőjüket, miközben – a szigorú környezetvédelmi és egészségügyi normákat betartó termelési folyamatok révén előállított – tartós, acélból készült anyagok alapanyagként várhatóan döntő szerepet fognak betölteni abban, hogy egyformán fenntartható ipari megoldásokat nyújtsanak az urbanizáció és a mobilitás számára, más stratégiai prioritások mellett;
 - Q. mivel a fizetésképtelenségre vonatkozó szabályok közti eltérések – mind az Európai Unió belülről, mind azon kívül – olyan joghézagokat eredményeznek, amelyeket a multinacionális vállalatok kihasználhatnak annak érdekében, hogy minimalizálják költségeiket, amikor szerkezetátalakítást/személyzetcsökkentést hajtanak végre, miközben a legnagyobb mértékűre növelik áthelyezési döntéseik társadalmi költségeit azáltal, hogy eszközeiket áthelyezik az egyik országból a másikba – ezeket a döntéseket gyakran opportunisták szempontok alapján hozzák meg; mivel az externáliák ilyen módon, egész társadalmakra történő, tisztességtelen áthelyezése tovább fokozza más társadalmi és környezeti negatív externáliák, valamint az adórendszerekben fennálló eltérések kedvezőtlen hatását, ami súlyos mértékben torzítja a belső piac működését;
 - R. mivel a gyengén teljesítő társaságok alkalmazottak és munkavállalók általi kivásárlása és az öngazgatás gyakran kreatív és életképes megoldásokat eredményezett a fizetésképtelenségi eljárásokkal szemben, azáltal, hogy fenntartották a tevékenységeket, a beruházást, a szakértelmet és a munkahelyeket;
1. mély együttérzését fejezi ki a több ezer munkavállalóval, akiknek veszélyben forog a munkahelyük, valamint a családjaikkal, az ellátási lánc ipari és szolgáltatási szereplőivel, különösen a kkv-kkal, és mindazokkal, akik közvetlenül érintettek;
 2. hangsúlyozza, hogy az ipari szerkezetátalakítási terveket nemcsak rövid távon, a

tulajdonosok szemszögéből nézve kell értékelni, hanem figyelembe kell venni az európai társadalomra és a gazdaság egészére gyakorolt rendszerszerű hatásukat, beleértve a környezetvédelmi és egészségügyi normáknak való megfelelést;

3. elítéli az európai ipar stratégiai ágazatainak tovább folyó leépítését, és alternatív politikák közös kidolgozását sürgeti, az összes szociális partnerrel egyeztetve, amelyek hozzájárulnak az újraiparosítás, a körforgásos gazdaság és az energetikai átállás fő európai céljaihoz, szigorú környezetvédelmi és egészségügyi normák betartása mellett;
4. szorgalmazza, hogy a tagállamok jogszabályok vagy kollektív szerződések révén biztosítsanak megfelelő és átfogó szociális védelmet és munkakörülményeket, tisztességes béreket, továbbá hatékony védelmet a tisztességtelen elbocsátások ellen;
5. sajnálatosnak tartja, hogy nincs valódi uniós iparpolitika, amely megvédhetné az uniós munkavállalókat és ellátási láncokat a rövid távú spekulatív döntésektől, amelyeket gyakran más kontinenseken hoznak; kéri olyan uniós iparpolitika kialakítását, amely lehetővé teszi a nyilvános részvételt a stratégiai iparágakban, a kapcsolódó szakértelem, termelés és munkahelyek Európai Unióban való megtartása érdekében;
6. rámutat, hogy sikeres iparpolitika nem alakítható ki, és még kevésbé hajtható végre a „rutinszerű” nemzetközi kereskedelmi megállapodások alapos felülvizsgálata nélkül;
7. sürgeti szociális intézkedések gyors elfogadását az érintett területek munkavállalóinak, azok családjainak, ellátási láncainak és a helyi gazdaság segítése érdekében, biztosítva ezáltal, hogy senki se maradjon támogatás nélkül, valamint az érintett régiók támogatása érdekében a nehéz gazdasági és szociális helyzetből való kilábalás során;
8. felhívja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe az európai minimumjövedelem-rendszer bevezetésének szükségességét annak a szociális válsághelyzetnek a kezelése érdekében, amelyet a globalizáció, a delokalizáció és az ipar leépítése okozott;
9. hangsúlyozza az iparifém-ágazatban és a kapcsolódó iparágakban dolgozók szakértelmének és képzettségének fontosságát; olyan aktív foglalkoztatási és iparpolitikák kidolgozását kéri, amelyek biztosítják, hogy e szaktudást az ipari fémek európai iparágának fontos tőkéjeként fejlesztik és ismerik el; kéri, hogy a termelés életképességének értékelésekor minden üzemben vegyék figyelembe az ipari know-how és a szakképzett munkaerő megőrzését;
10. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozza ki a fizetésképtelenségi eljárások európai keretét, amely nem csak a hitelezőket, hanem minden érintettet – különösen a munkavállalókat – a folyamat középpontjába helyez, és minél több munkahely megőrzésére törekszik; felhív ezért az olyan eszközök támogatására, mint a munkavállalói kivásárlás és öngazgatás annak érdekében, hogy a gyárak az eredeti tulajdonosok fizetésképtelensége ellenére folytassák a termelést;
11. felhív a versenypolitikára és az állami támogatásokra vonatkozó szabályok felülvizsgálatára a társadalmi és a regionális kohézió fenntartását, a munkaügyi és a környezetvédelmi normák javítását, illetve a közegészségügyi problémák kezelését célzó állami beavatkozás megkönnyítése érdekében;

12. kéri a Caterpillar csoportot sújtó jelenlegi válsághoz vezető pénzügyi lépések felülvizsgálatát, beleértve a bevallott nyereséget, a részvényeseknek fizetett osztalékot, valamint a bankoknak és hitelezőknek fizetett kamatokat, továbbá az európai megszorító politikák felülvizsgálatát, amelyek csökkentették az általános gazdasági tevékenységet és ennek eredményeképp a magán- és közszereplők termékei és szolgáltatásai iránti keresletet;
13. helyteleníti, hogy a transznacionális vállalatok hatékony országokénti jelentéstétel hiányában átcsoportosíthatják nyereségüket, miközben egy másik országban veszteséget, sőt, fizetéseképtelenséget vallanak be; felhív az országokénti jelentéstételi kötelezettség kiterjesztésére minden joghatóságra, valamint megerősített tájékoztatási kötelezettség bevezetésére azon vállalatok számára, amelyek bármely tagállamban bezárnak vagy leépítenek gyárakat, illetve fizetéseképtelenséget jelentenek be;
14. sürgeti a tagállamokat, hogy fiztessék vissza a korábban valamely vállalat számára támogatás, bármilyen adókedvezmény, a földterület kedvezőbb ára stb. formájában azzal a feltételezéssel elkülönített forrásokat, hogy a vállalat stratégiai terve a hosszú távú jelenlét az iparágban, amikor a vállalat egyoldalúan az üzemek áthelyezéséről, leépítésről vagy megszüntetéséről dönt;
15. emlékeztet arra, hogy az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap (EGAA) által nyújtott esetleges támogatás nem használható fel valamely telephely elhagyásának megkönnyítésére, és ragaszkodik ahhoz, hogy az EGAA-t ehelyett a foglalkoztatottak és munkavállalók támogatására kell felhasználni vállalatuk talpra állítása során a tevékenység, a szakértelem és a munkahelyek megőrzése érdekében;
16. sajnálatának ad hangot amiatt, hogy az Európai Stratégiai Beruházási Alap a beruházások élénkítésének lehetőségeként került ajánlása, mivel nem volt képes támogatni a kkv-ket és azok léptékű projektjeit, ehelyett olyan nagy léptékű infrastrukturális projekteket részesített előnyben, amelyek nem képesek hosszú távú foglalkoztatást teremteni;
17. ajánlja, hogy az európai alapokat a kkv-k és a mikro-vállalkozások egyedi jellegének támogatására használják fel;
18. hangsúlyozza az EGAA alkalmazásának szükségességét még azokban az esetekben is, mikor a globalizációs trendek miatt megszűnő vállalatok kevesebb mint 500 főt bocsátanak el, mivel Európa ipari bázisát többnyire 500 főnél kevesebbet foglalkoztató vállalkozások teszik ki;
19. felhívja mind az Uniót, mind a tagállamokat annak biztosítására, hogy megfelelő pénzügyi források álljanak rendelkezésre az újbóli elhelyezkedés támogatására, beleértve azon foglalkoztatottak és munkavállalók támogatását, akik saját induló vállalkozásba fognának, továbbá képzések, átképzések és helyreállítási intézkedések támogatására, az európai ipar támogatása érdekében a kritikus átmeneti időszakokban;
20. felhív az európai iparpolitika és szociálpolitika átalakítására annak érdekében, hogy többé ne megkérdőjelezhető szociális, pénzügyi és környezeti gyakorlatokon alapuljon, és sürgeti a Bizottságot a gyártás harmadik országokba való áthelyezése által okozott nagyarányú és messzemenő negatív következmények orvoslására, beleértve a

versenyjogi jogszabályok felülvizsgálatát a delokalizáció gyakorlatának határozott visszaszorítása, valamint a válság hatásai súlyosbodásának elkerülése érdekében;

21. hangsúlyozza, hogy a kereslet szűkülése nem vezethet a munkahelyekért való tisztességtelen versenyhez a tagállamok között; ezért olyan hosszú távú megoldások kialakítására hív fel, amelyek védik és bővítik a minőségi munkahelyeket és ipari tevékenységet Európa régióiban, szigorúan megfelelve a megkérdőjelezhetetlen környezetvédelmi és egészségügyi normáknak, és kiemelt figyelmet fordítva a kkv-kra;
22. hangsúlyozza az európai ipar stratégiai ágazataiban megvalósuló állami beruházások felszabadításának szükségességét a kiegyensúlyozott költségvetés korlátai alól, a megkérdőjelezhetetlen környezetvédelmi és egészségügyi normáknak való megfelelés szigorú feltétele mellett, a foglalkoztatás megtartása, sőt bővítése érdekében azokban az ipari ágazatokban, amelyeket fokozottan érintett a globalizáció, a delokalizáció és az ipar leépítése;
23. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy finanszírozzák a kutatás és fejlesztés, illetve a technológia terén tett közberuházásokat, a megkérdőjelezhetetlen környezetvédelmi és egészségügyi normák szigorú betartásának előfeltételével, a képzettség és a know-how támogatásának érdekében, amely a stratégiai ágazatok versenyképességének és fenntarthatóságának alapvető feltétele;
24. kéri az Európai Uniótól és tagállamaitól a következők végrehajtását:
 - találjanak módot a jelenleg veszélyeztetett álláshelyek megőrzésére, a megkérdőjelezhetetlen környezetvédelmi és egészségügyi normák szigorú betartásának előfeltételével, a rendelkezésre álló összes eszköz felhasználásával, beleértve a termelés elosztását különböző üzemek között változatlan célszámok mellett, valamint a részvényesek osztalékának csökkentését;
 - biztosítsák az átláthatóságot az európai leányvállalatoktól az Unión kívüli anyavállalathoz utalt pénzek vonatkozásában, különösen, ha e vállalatok adóparadicsomban találhatóak;
 - értékeljék ki, milyen szankciókat lehetne alkalmazni azon iparvállalatok esetében, amelyek szerkezetátalakítási vagy munkaerő-leépítési tervekre kényszerítik a befogadó országot anélkül, hogy előzőleg minden egyéb lehetőséget kimerítettek volna, beleértve a szociális partnerekkel folytatott széles körű párbeszédet;
25. hangsúlyozza, hogy a vállalati társadalmi felelősségvállalás uniós normáit erélyesen meg kell védeni abban az esetben, ha egy vállalat máshová kívánja áthelyezni termelését anélkül, hogy tekintetbe venné rövid távú döntéseinek társadalmi és területi következményeit;
26. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.